

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.21.201/2019/5.

A tanács tagjai:

Böszörményiné dr. Kovács Katalin a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Dr. Kovács Zsuzsanna bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

Dr. Litresits Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Litresits András ügyvéd)

Az alperes:

...

Az alperes képviselője:

Balsai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. ifjabb Balsai István ügyvéd)

A per tárgya:

Képmáshoz való jog érvényesítése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Az alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.226/2019/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Szegedi Törvényszék 7.P.20.355/2019/12.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a ..., hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 50.800 (ötvenezer-nyolcszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a ... köteles az államnak megtéríteni, külön felhívásra.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes az általa szerkesztett ... internetes hírportálon 2019. január 20-án cikket jelentetett meg „...” címmel a felperes és családja vagyoni helyzetével, vagyonosodásának körülményeivel kapcsolatban. Ebben a cikkben közzétette a felperes egyedileg azonosítható képmását anélkül, hogy beszerezte volna ehhez a felperes hozzájárulását. A felhasznált kép a ... által 2008. május 11-én rendezett ... alkalmával rendezett díjátadó ünnepségen készült, ahol a felperes ... díjat kapott. A díjátadó ünnepségről a sajtó is tudósított, a cikk illusztrációjaként felhasználva a felperesről készült fényképfelvételt is.
- [2] A felperes 2009. február 19-én az alpereshez címzett levélben kérte az alperestől a képmása jogosulatlan felhasználásával okozott jogsérelem orvoslását, képmásának az érintett cikkből való eltávolítását, és az általa megfogalmazott tartalmú, elégtételt adó közlemény megjelentetését. Az alperes a kérelemre nem válaszolt, a cikk és a képmás a honlapon fennmaradt.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [3] A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperes a róla készült fénykép hozzájárulása nélküli megjelentetésével megsértette képmáshoz fűződő személyiségi jogát. Emellett a jogsértés abbahagyására, a sérelmes helyzet megszüntetésére, elégtétel adására, és a további jogsértéstől való eltiltásra kérte kötelezni az alperest. A felperes álláspontja szerint saját és családja anyagi helyzetének alakulása nem tekinthető közügynek, ő maga nem minősül közszereplőnek, így a róla korábban készült fényképfelvétel ismételt felhasználásához külön hozzájárulásra lett volna szükség.
- [4] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Érvelése szerint nem volt szükség a felperes hozzájárulásának beszerzésére képmása felhasználásához, mert az érintett felvétel a felperes nyilvános közéleti szereplésen készült és az eseményről tudósító sajtótermékben korábban már közreadták. Kiemelte, hogy a perbeli cikk közügyek vitatása körében íródott, a felperes közéleti szereplő, a helyi közéletben jelentős súlya van.

Az első- és másodfokú ítélet

- [5] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes azzal, hogy a ... című honlapon 2019. január 20-án a „...” című cikkben a felperes hozzájárulása nélkül közreadta a róla készült fényképfelvételt, megsértette a felperes képmáshoz való jogát. Az alperest kötelezte a felperes képmásának a honlapról történő eltávolítására, valamint elégtétel adására oly módon, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 5 nap alatt a ... sajtótermékben - az ítéletben részletezett módon - tegye közzé az alábbi közleményt: „A 2019. január 20-án megjelent „...” című cikkben ... képmását tartalmazó fényképfelvételt az érintett engedélye nélkül használtuk fel, ezzel megsértettük a képmáshoz való személyiségi jogát, ezért az érintettől elnézést kérünk”.

- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:48. § (2) bekezdésének a tömegfelvételekre, valamint a nyilvános közéleti szereplésre vonatkozó kitételei, kivételt engedő szabálya nem értelmezhető kiterjesztően, az ilyen eseményekről készült felvételek kizárólag az eseményről való tudósításban használhatóak fel az érintett személy hozzájárulása nélkül. Megállapította, hogy a perbeli felvétel ugyan a felperes nyilvános közéleti szerepléséről készült, de a perbeli újságcikk nem a felperes ezen közéleti szerepléséről tudósított. Abban egyetértett az alperessel, hogy a sajtószabadság érvényesülése érdekében a közszereplést nem vállaló személyek személyiségi jogainak korlátozása, ennek keretében képmásuk hozzájárulásuk nélküli nyilvánosságra hozatala jogszerű lehet, ha az nem öncélú, azaz az eset összes körülményei alapján a tájékoztatás a jelen kor eseményeiről szóló, vagy a közhatalom gyakorlása szempontjából közérdeklődésre számot tartó, közügyeket érintő képi tudósításnak minősül.
- [7] Az elsőfokú ítélet indokolása szerint a konkrét cikk nem közérdeklődésre számot tartó jelenkori eseményről tudósított, és nem kapcsolódott a közhatalom gyakorlásához sem, hanem a közszereplőnek nem minősülő felperes magánéletével, személyi és vagyoni viszonyával foglalkozik, ezért az alperes a felperes képmását külön hozzájárulása nélkül nem hozhatta volna nyilvánosságra. Az elsőfokú ítélet szerint a felperes nem minősül közéleti szereplőnek, önmagában az a körülmény, hogy az állattenyésztési napokon kitüntetésben részesült, illetve, hogy a helyi gazdasági életben esetlegesen vezető szerepet töltött be, nem ad alapot a közéleti szereplői minőség megállapítására.
- [8] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Az ítélet tábla nem értett egyet azzal, hogy az elsőfokú bíróság nem tett eleget indokolási kötelezettségének, és ezzel olyan súlyos eljárási hibát vétett, amely az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indokolná. A másodfokú bíróság szerint ezen okból a hatályon kívül helyezés akkor lehetséges, ha az eljárási szabálysértés kihatott az ügy érdemi eldöntésére, és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges vagy nem ésszerű. Ezek a feltételek akkor állnak fenn, ha az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából nem tűnik ki, hogy a döntését mire alapította, és ezért nem lehetséges az érdemi felülbírálat. Jelen esetben az elsőfokú bíróság ítéletében megjelölte, hogy a tényállást az alperes által csatolt iratok tartalma alapján állapította meg, vagyis az alperes okirati bizonyítékait a döntése során figyelembe vette. Megállapította, hogy ezeket az iratokat az elsőfokú bíróság részletesen nem elemezte, de erre nem is volt szükség. A másodfokú bíróság szerint a jogvita elbírálása szempontjából releváns, az alperes védekezésének alapjául felhozott tények - a felperes gazdasági életben korábban és jelenleg betöltött pozíciói, a ... díjjal történő kitüntetés - lényegüket tekintve a felek között nem voltak vitások, így az elsőfokú bíróságnak a nem vitás tények ismeretében alapvetően jogkérdésekben kellett döntenie. Az elsőfokú bíróság ezekben a jogkérdésekben részletesen kifejtette álláspontját, ismertette a jogi érveket. Önmagában az a körülmény, hogy az alperes az indokokat nem tartotta elégségesnek, vagy kellően meggyőzőnek, az ítélet tábla szerint az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére nem ad alapot.
- [9] A másodfokú bíróság a döntés érdemében is megalapozottnak találta az elsőfokú bíróság döntését. Rögzítette: a felhasznált fénykép felperes korábbi közéleti szerepléséről készült, amit akkor közölt is a sajtó. A jogerős ítélet indokolása szerint helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a nyilvános közéleti szereplésről készült felvétel az adott eseményről szóló tudósításban használható fel az ábrázolt személy hozzájárulása nélkül. A perbeli cikk azonban nem a korábbi szerepléséről számolt be, vagyis a képet az alperes csak a felperes hozzájárulásával használhatta volna fel, ezt azonban nem szerezte be.
- [10] Az ítélet tábla rámutatott: azt is helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes nem tekinthető közéleti szereplőnek, így esetében a Ptk. 2:44. §-a nem alkalmazható. Önmagában a felperest az átlagnál kedvezőbb vagyoni helyzete, a gazdasági életben való aktív részvétele, a gazdasági tevékenységének eredményessége és az ehhez kapcsolódó nyilvános rendezvényen történő kitüntetése nem teszi közéleti szereplővé, mint ahogy az sem teszi azzal, hogy a helyi

lakókörnyezetben szélesebb körben ismert személy. Közömbösnek minősítette ebből a szempontból a másodfokú bíróság a felperes politikai meggyőződésének kérdését, illetve azt, hogy fűzi-e valamilyen viszony valamely közismert politikushoz.

- [11] Az ítéletőttábla nem fogadta el azt az alperesi álláspontot sem, hogy a politikai véleményszabadság érvényesülése érdekében használta fel a felperesről a korábbi nyilvános szereplésén készült fényképet. Nem vitatta azt az alapelvet, hogy a vélemény-nyilvánítás szabadságának kiemelt fontossága van, ugyanakkor kifejtette azon álláspontját, hogy a vélemény-nyilvánításhoz való jog és valamely személyiségi jog kollíziója esetén mindig az adott ügy összes körülményét figyelembevéve dönthető el, hogy melyiknek kell prioritást adni. Ebben a körben értékelte azt, hogy a felperes nem minősül közéleti szereplőnek. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a perbeli cikk nem minősül olyanak, amely a társadalom akár kisebb, akár nagyobb csoportjainak az életét befolyásolhatja, a közvéleményt, a közhangulatot alakítja, a közösség érdekeit érintené. Önmagában az, hogy az emberek egy része szeretne többet tudni az átlagnál valamely okból ismertebb személyről, annak vagyoni viszonyairól, személyi körülményeiről, magánéletéről, az érdeklődés tárgyait még nem teszik közüggé, illetve a jelen kor közérdeklődésre számot tartó eseményévé. Mindezekre figyelemmel úgy foglalt állást, hogy a kérdéses képmás közléséhez szükséges lett volna a felperes külön hozzájárulása.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [12] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú ítélet megváltoztatását, és a kereset elutasítását. Megsértett jogszabályként hivatkozott a Ptk. 2:44. §-ára, 2:48. § (2) bekezdésére, valamint az Alaptörvény IX. cikk (1) és (2) bekezdésére. Kérelmében előadta: a vélemény-nyilvánítás szabadsága kiemelt fontosságú alkotmányos alapjog, a perbeli cikk közüggel foglalkozott, amely közérdeklődésre tarthatott számot, összességében közéleti vélemény-nyilvánításról volt szó. A helyes érdekmérlegelés az adott esetben a cikk tartalmára is figyelemmel az lett volna, hogy a felperes mint helyi közéleti szereplő tekintetében a vélemény-nyilvánítás lehetősége kerül előtérbe az egyén személyiségi jogával szemben. Az alperes felülvizsgálati kérelme szerint ezért a másodfokú bíróság mérlegelése kirívóan okszerűtlen, ugyanis a Ptk. 2:48. § alapján csak a szabad felhasználás melletti döntés lett volna megalapozott.
- [13] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, annak helyes indokaira hivatkozással. Érvelése szerint a perbeli cikk nem közüggel foglalkozott, hanem a felperes magánéletébe avatkozott. Hangsúlyozta, hogy a felperes nem közéleti szereplő, a kérdéses díjátadason a képmás készítéséhez és felhasználásához adott hozzájárulását nem lehet kiterjesztően értelmezni oly módon, hogy a felperes ahhoz járult volna hozzá, hogy a képet bárhol, bármikor, bármire felhasználhatják.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [14] Az alperes felülvizsgálati kérelme nem alapos.
- [15] Az Alaptörvény IX. cikkének (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a vélemény-nyilvánítás szabadságához. A (2) bekezdés szerint Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit. A Ptk. 2:48. § (1) bekezdése szerint képmás- vagy hangfelvétel elkészítéséhez és felhasználásához az érintett személy hozzájárulása szükséges. A (2) bekezdés értelmében nincs szükség az érintett hozzájárulására a felvétel elkészítéséhez és az elkészített felvétel

felhasználásához tömegfelvétel és nyilvános közéleti szereplésről készült felvétel esetén.

- [16] A felülvizsgálati eljárásban a következetes és egyértelmű bírói gyakorlat szerint általánosan érvényesül a felülmérlegelés tilalma. Ez azt jelenti, hogy nincs helye a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének. Ez alól szigorú kivételt csak azok az esetek jelentenek, amikor a korábbi mérlegelés kirívóan okszerűtlen, nyilvánvalóan iratellenes, vagy ellentétes a logika, a véleményalkotás elemi szabályaival, illetve, amikor a bizonyítékok alapján kizárólag egyfajta következtetés lenne levonható, de a döntés ezzel ellentétes.
- [17] Jelen esetben az alperes érdemben a jogerős ítélet mérlegelő tevékenységét támadta. Ehhez képest a felülvizsgálati eljárásban arra a kérdésre kellett választ adni érdemben, hogy kirívóan okszerűtlen mérlegelés eredményeként jutott-e az ítéletábra arra a következtetésre, hogy a perbeli kép közlése az alperes cikkének illusztrációjaként jogsértő volt.
- [18] Megállapítható volt, hogy a cikkhez a felhasznált fénykép egy állattenyésztési díjátadó ünnepségen évekkel korábban készült, és nem volt vitatott, hogy annak a perbeli cikkben való felhasználásához a felperes nem járult hozzá. Az alperes álláspontja az volt, hogy ilyen hozzájárulásra nem is volt szükség, mert a cikk közérdeklődésre számot tartó kérdést tárgyalt, a felperes pedig közéleti szereplőnek tekintendő.
- [19] A Kúria Pfv.IV.20.551/2019/5. számú ítéletében hasonló tényállás mellett megállapította, hogy az eljáró bíróságoknak alapjogi mérlegelést kellett elvégeznie arra nézve, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz és a közügyek szabad megvitatásához fűződő jog érvényesüléséhez indokolt volt-e a felperes képmás védelméhez fűződő jogának korlátozása. A Kúria ítéletében arra a következtetésre jutott, hogy helyes mérlegeléssel állapították meg az ügyben eljáró bíróságok, hogy a nyilvános helyen készült felvételek felhasználásához, ha azok nem közérdeklődésre számot tartó tudósításhoz kapcsolódnak, de nem is a jelen kor eseményeiről való szabad tájékoztatáshoz kötődnek, külön hozzájárulás szükséges. Külön rögzítette: a Ptk. 2:48. § (2) bekezdésének alapján a közéleti szereplésről készült felvétel az érintett személy hozzájárulása nélkül kizárólag arról az eseményről szóló tudósításhoz használható fel, amely eseményről a felvétel készült.
- [20] A perbeli esetben is az volt megállapítható: az alapjogi mérlegelés eredményeként az ítéletábra helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes nem minősül közéleti szereplőnek, saját és családjának vagyoni helyzete bemutatása pedig nem tekinthető közügynek. Mindezek alapján a jogerős ítélet okszerűen jutott arra az eredményre, hogy a felperes képmásának a per tárgyává tett felhasználásához külön hozzájárulást kellett volna kérni a felperestől, illetve, hogy a közügyek megvitatásához való jog elsődlegessége hiányában a felperes képmáshoz fűződő joga korlátozásának nincs helye.
- [21] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [22] Alaptörvény IX. cikk (1) és (2) bekezdés, Ptk. 2:44. §, 2:48. § (2) bekezdés, Pp. 502-504. §

Záró rész

- [23] A Kúria a pereszes alperes működéséért felelős gazdasági társaságot kötelezte a felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére, amelynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) és (5) bekezdése alapján állapította meg. A meg nem fizetett illeték megtérítésére a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint köteles, amelynek összegét a Kúria az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

[24] A Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmét tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2020. november 25.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelél:

S.K.

bíróági ügyintéző